

Oponentsky posudek bakalářské práce:

Klozar Karel: Konfrontace východní a západní spirituality.

Autor této práce si zvolil velmi obtížné téma, které vyžaduje obsáhlý přehled odborné literatury, ale také náročné intelektuální úsilí má-li být tato práce hodnotným příspěvkem a nikoli pouhou kompilací. Autora znám z psychologických seminářů jako jejich aktivního, intelektuálně nevšedně vyspělého, originálními postřehy se projevujícího a v předmětné odborné literatuře široce a hluboce orientovaného studenta. Všechny tyto vlastnosti se projevují také v jeho bakalářské práci, která je předmětem tohoto oponentského posudku a které projevil také v řadě konzultací, které jsem mu k této práci poskytl.

Práce podává propracovaný přístup uskutečňovaný v širokém rámci podstatných souvislostí a v odpovídající, promyšlené formě zpracování. Je s podivem, jak autor dokázal nahlížet dané téma, rozdíly v duchovní sféře Východu a Západu často v originálně pojatých a širokých souvislostech.

Klíčovou otázkou na kterou se autor snaží najít odpověď, je „*povaha brány, která je tím filtrem, přechodem univerzálního v individuální*“ a dále to je „*povaha metody, která vede individuality k poznání vlastní podstaty a pak k jejímu naplnění*“ (str. 7); to je forma, jakou se „*ono určení našeho bytí uskutečňuje na individuální úrovni*“ (str. 8). Jedná se zde tedy o „*transcendentno ve vztahu k lidskému bytí*“, o pojednání, které je silně inspirováno, kromě jiného, teoriemi C.G. Junga, zejména jeho konceptem kolektivního nevědomí a procesem individuace. Jde o problematiku ohniska vztahu mezi individuálním a univerzálním. Cílem autorovy práce je pak: „*integrace vědomého a nevědomého jako základní stavební kámen mostu mezi Východem a Západem*“ (str. 99); autorovy úvahy jsou mnohdy založeny na konceptu transcendentna (transcendentna) jako oblasti fenoménů stojících mimo oblast empiricky definovaného prostoru, času a subjektu. Rámcem těchto úvah je srovnávání kulturního panoramatu duchovního života Východu a Západu, hledání shod a rozdílů ve vztahu k danému tématu.

Autor si stanovil velmi náročný úkol, avšak prokázal schopnost zvládnout množství relevantní předmětné literatury, vymezit podstatné, nacházet smysluplné souvislosti a pohybovat se stále v širokém kontextu dané problematiky. V mnoha

směrech přitom autor prokázal nejen velké intelektuální úsilí, ale i cenou přínosnou originalitu v nahlížení dané problematiky..

S celou řadou pasáží by bylo možno ovšem polemizovat, což je ostatně údělem všech filosofických textů přinášejících nové nekonvenční pohledy. V posuzované, myšlenkově velmi hutné práci je nutno zabývat se především tím, zda si autor neprotiřečí, zda je jeho výklad dostatečně kontinuální, zda nemá místa „temných formulací“ zastírajících interpretační rozpaky, nedůslednosti, zda je použitá literatura dostatečně reprezentativní atd. Taková slabá místa tato práce nemá a vytýkání detailů by rušilo celkově velmi pozitivní dojem z této práce. Autor uvádí, že cílem jeho práce je „esejistickou formou promýšlet některé témata“ týkající se hlavního předmětu jeho práce a současně zdůrazňuje svůj „způsob vyprávění“ pomocí „kontrastu“, lépe možná konfrontace, s „imaginárními protivníky“. To je chvályhodný sokratovský způsob, který autorovi umožnil, aby odvážně analyzoval mody transcendentna, pohotově kriticky porovnával názory významných autorů a objevil řadu dalších nekonvenčních relevantních pramenů. Větší propracování v relaci k psychologicko empirickému pojetí (etiologii) by si zasloužila pasáž o příčinnosti „lidského prožitku“ (str. 18 násl.) a hlubší srovnání Jungových konceptů „duše“ a „psychiky“. To jsou dva příklady možných námitek vůči obsahu této práce, které však nesnižují její vysokou hodnotu. Zásadní, podstatné námítky proti této práci nemám. Oceňuji autorovo sympatické prohlášení, že „neřeší problémy těch druhých, ale své vlastní“; dokládá to ostatně autorova intelektuální bytostná angažovanost s níž dané téma zpracoval.

Autor v této své práci, která daleko přesahuje nároky na kvalitu bakalářské práce, prokázal schopnost vynikajícího, mnohdy originálního způsobu zpracování velmi náročného tématu. Dokázal se nejen vyrovnat s danou náročnou problematikou své práce, ale přispěl také k novým možným přístupům k danému tématu a také k aktuálním diskusím o funkci spirituality v lidském životě. Domnívám se, že by tato jeho přínosná a zajímavá práce, kterou se nepochybně i nadále zabývá, mohla být v budoucnu publikována.

Považuji tuto práci za velmi zdařilou a doporučuji proto, aby se stala předmětem obhajoby. Práci hodnotím jako výbornou.

dubna
Dne 29. května 2012.

Nakonečný
prof. PhDr Milan Nakonečný